

J. E.

Wystawa o Traktacie Wersalskim (7 kwietnia 2009 – 28 czerwca 2009)

Niepodległość i Pamięć 16/2 (30), 345-348

2009

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Kronika Muzeum Niepodległości

Wystawa o Traktacie Wersalskim (7 kwietnia 2009 – 28 czerwca 2009)

Z okazji 90. rocznicy podpisania przez delegację polską, z Ignacym Janem Paderewskim i Romanem Dmowskim, traktatu wersalskiego Muzeum Niepodległości zorganizowało wystawę „Powrót Polski na mapę. Traktat Wersalski 1919”. Znalazły się na niej w większości niepublikowane wcześniej dokumenty, listy i fotografie. Ilustrowały one prace polskiej delegacji, a zwłaszcza szefa Komitetu Narodowego Polskiego, Romana Dmowskiego, na konferencji pokojowej w Paryżu, podczas której podpisano traktat wersalski przywracający Polskę po ponad wieku na mapę Europy.

Prezentowane dokumenty Muzeum Niepodległości otrzymało w roku ubiegłym od Fundacji Narodowej im. Romana Dmowskiego. Pochodzą one z osobistego archiwum Romana Dmowskiego, przez kilkadziesiąt lat przechowywanego w Londynie w dużej walizce, która nigdy nie była otwierana. Dopiero po przywiezieniu jej do Polski okazało się, że są to dokumenty z lat 1915-19. Wiele z nich dotyczy spraw polskich z końca I wojny, walki o kształt Polski prowadzonej przez Komitet Narodowy Polski przed konferencją i podczas jej trwania.

Na wystawie zaprezentowano korespondencję dyplomatyczną Romana Dmowskiego z władzami USA, Wielkiej Brytanii i Francji oraz dokumenty z samej konferencji – opracowania analityczne i dane statystyczne, a także rysunki satyryczne przedstawiające członków polskiej delegacji na konferencję paryską czy prywatne wizytówki zachodnich polityków posiadane przez Dmowskiego, m.in. gen. Carla Gustava von Mannerheima, późniejszego marszałka Finlandii. Najcenniejszym obiektem był na wystawie tłok pieczętny z herbem Pobóg, którym Dmowski sygnował traktat. Został on udostępniony na wystawę przez Marka Niklewicza. Na ekspozycji znalazł się także zestaw map etnograficznych i historycznych przygotowanych przez specjalną komórkę polską pod kierownictwem znanego kartografa prof. Eugeniusza Romera. Miały one przybliżyć państwom zachodnim często mało im znane tereny, gdzie miała odrodzić się Polska. Wśród prezentowanych dokumentów można było także zobaczyć dwa paszporty dyplomatyczne Romana Dmowskiego wystawione przez ambasadę Rosji w Londynie (1917) i Ministerstwo Spraw Zagranicznych Francji (1918).

Na uroczystości otwarcia w dniu 7 kwietnia 2009 r. wystawy obecni byli m.in.: prof. Wiesław Chrzanowski, b. marszałek Sejmu RP, działacz Ruchu Narodowego, prof. Krzysztof Kawalec, biograf Romana Dmowskiego, prof. Wiesław J. Wysocki z Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego, prof. Marian M. Drozdowski, dr Tadeusz

Samborski, przedstawiciel marszałka Województwa Mazowieckiego, płk Jan Niewiński z Kresowego Ruchu Patriotycznego, Zbigniew Okorski z TG „Sokół”. Otwarcia wystawy dokonał dr Andrzej Stawarz, dyr. Muzeum Niepodległości. Uroczystości towarzyszył koncert muzyki fortepianowej w wykonaniu Katarzyny Kraszewskiej oraz pokaz filmu „Roman Dmowski – kariera niedokończona”. Z tej okazji Muzeum Niepodległości opublikowało także reprint książki Stanisława Kozickiego pt. „Sprawa granic Polski na konferencji pokojowej w Paryżu 1919 r.” (Warszawa 1921) oraz książkę „Myśl polityczna Romana Dmowskiego”.

Otwarcie wystawy, a także jej zamknięcie w dniu 28 czerwca, w 90. rocznicę podpisania traktatu pokojowego z Niemcami – szeroko odnotowały media. W głównym wydaniu „Wiadomości” TVP 1 nadano obszerny reportaż na temat konferencji wersalskiej, ilustrowany zdjęciami z wystawy. Warto też dodać, że wystawę odwiedziła w maju 30-osobowa grupa słuchaczy szkoły francuskiej marynarki wojennej.

JE

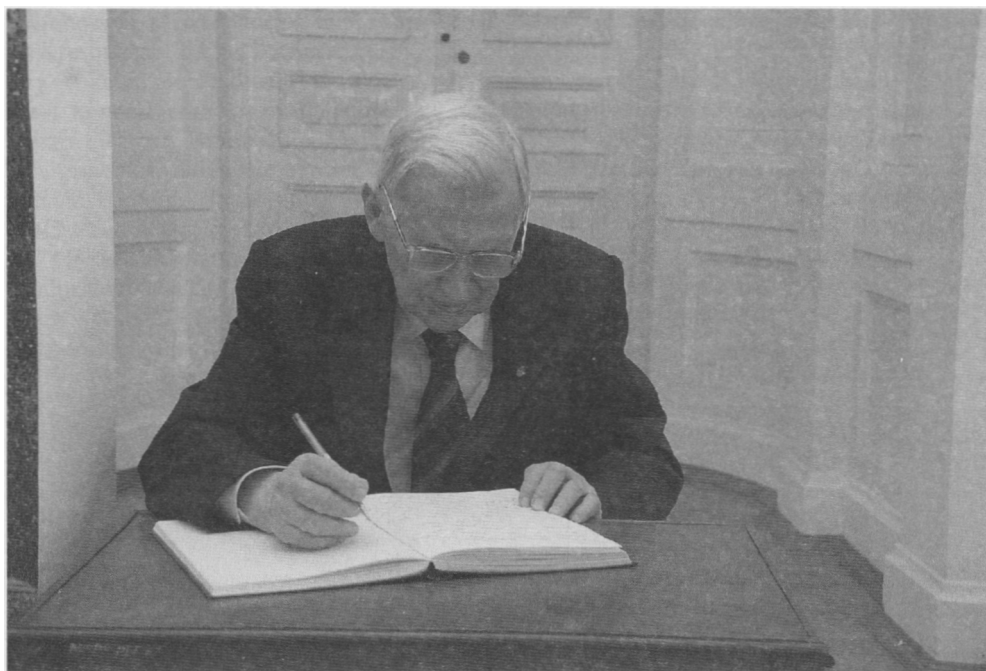
Dyr. Andrzej Stawarz otwiera wystawę

Przed brytyjską mapą Europy z 1919 r.

Uwagę zwiedzających przykuwał Order Polonia Restituta nadany Ignacemu J. Paderewskiemu w 1923 r.

Prof. Wiesław Chrzanowski dokonuje wpisu do księgi pamiątkowej

Dni Cytadeli Warszawskiej 2009

W maju 2009 r., podobnie jak w poprzednich latach, Muzeum X Pawilonu, oddział Muzeum Niepodległości, zaprosiło wszystkich chętnych zainteresowanych historią do poznania jednego z ciekawszych XIX-wiecznych obiektów architektury obronnej na ziemiach polskich, związanych z tematyką niepodległościową. Przy współpracy z Klubem Wojsk Lądowych, Oddziałem Warszawskim Towarzystwa Przyjaciół Fortyfikacji oraz Urzędem Dzielnicy Żoliborz przygotowano szereg ciekawych imprez.

Pierwszym akcentem tegorocznych *Dni Cytadeli Warszawskiej* był zorganizowany w dniach 4-7 maja na terenie Muzeum X Pawilonu plener malarski dla dzieci i młodzieży „X Pawilon w oczach dziecka”. Wzięło w nim udział, po uprzednim obejrzeniu najciekawszych miejsc związanych z X Pawilonem i jego więźniami, 71 osób uczestniczących w zajęciach plastycznych prowadzonych przez Fundację „Sztuka i Dziecko” przy Muzeum Sztuki Dziecka na Żoliborzu. Główna impreza miała miejsce w dniu 16/17 maja br. podczas *Nocy Muzeów*. Wstępem do niej było zwiedzanie z przewodnikami części wojskowej Cytadeli, w którym w zorganizowanych grupach wzięło udział 150 osób. Od godz. 19.00, w ramach *Nocy Muzeów*, na terenie Muzeum X Pawilonu zainteresowani mogli wziąć udział w przygotowanym przez Stowarzyszenie Artylerii Dawnej „Arsenał” pikniku artyleryjskim. Uczestnicy zostali powitani salwą armatnią, a potem mieli okazję oglądać obozowisko wojskowe z czasów Księstwa Warszawskiego, pokaz artyleryjski, oddawanie salw, kuźnię i szpital polowy prezentowane przez cały czas trwania imprezy. Na wybudowanej obok obozowiska scenie, na tle